

Smart Energy Hub Hallum

Foarsitter, leden fan Provinsjale Steaten,

Tank foar jo besite oan Hallum op 28 augustus, as ferfolch op jo eardere besite yn april 2024.

Hallum is net in gewoan plak. Hjir binne fiif grutte Fryske famyljebedriuwen fêstige, ûnderwilens yn de fyfde generaasje. Wy operearje ynternasjonaal yn û.o. de Food & Agri-sektor, biede wurk oan rûm 1.000 minsken direkt en nochris 3.000 yndirekt, en binne djipwoartele yn ús mienskip.

Dy ekonomyske en sosjale krêft stiet no flink ûnder druk. Netkongestje beheint ús mooglikheden om te ferduorsumjen, te elektrifisearjen, en te groeien om sa konkurrearjend te bliuwen. Fanút dy situaasje tinke bedriuwen net allinnich nei oer in twongen fertrek; it bart al echt! De Vries Transport hat ûnderwilens 10 frachtweins en 24 arbeidsplakken ferpleatse moatten nei Veghel. Nochris 6 elektryske frachtweins stean klear om hjir yn Fryslân ynset te wurden, mar sûnder rappe dúdlikens oer enerzjyfoarsjenning driigje dy ek nei Veghel ôf te setten.. Dêrmei ferdwine wer wurkgelegenheid en ynvestearringen út ús regio.

Dêrom wurkje wy sûnt ein 2021 oan in oplossing: de Smart Energy Hub Hallum. In konkreet en útfierber plan wêrmei't swiere elektrifikaasje mooglik wurdt, wy kinne ferduorsumje en bliuwe groeie, wêrmei't enerzjy ek beskikber komme kin foar it doarp en de omjouwing. It úteinlike doel is simpel: it behâld fan de wurkgelegenheid en leefberens fan ús regio.

De konklúzje is lykwols helder. Sûnder lokale opwek fan wyn-enerzjy sil it net slagje. Dan krije wy net genôch enerzjy tsjin in betelbere priis en komt de businesscase fan de Energy Hub ûnder druk te stean.

De POVI set op wichtige punten stappen foarút. Dat wurdearje wy. Tagelyk sjogge wy ek knelpunten dy't de útfiering júst fertraagje kinne as beheine. En tiid ha wy net mear. Foar wynmûnes dy't yn 2030 draaie moatte, is úterlik yn 2027 dúdlikens nedich oer de fergunberens. Underwilens stiet rûm 50 miljoen euro oan

Smart Energy Hub Hallum

ynvestearringen yn de Smart Energy Hub stil. Eltse moanne fertraging fergrut it risiko dat banen en ynvestearringen earne oars telâne komme.

Wy ûndernimmers nimme ús ferantwurdlikens en ynvestearje, wy passe ús oan om te oerlibjen. No freegje wy fan jo deselde diekrêft (beslútfeardigens) en oanpassingsfermogen. Net tinke fanút "it kin net", mar fanút "hoe kin it wol?". De Eemshaven metoade lit sjen dat dy mentaliteit resultaten opsmyt. Of oars sein: "De put dempe foardat it keal ferdronken is".

Dêrom dogge wy twa konkrete oproppen.

As earste: kreëarje de romte dêr't ferlet fan is yn de POVI. Soargje dat de sanearringsplicht gjin fertraagjende faktor wurdt, bygelyks troch Hallum te erkenne as enerzjyfraachkluster, in passende útsûnderingsposysje te kreëarjen of heldere spulregels fêst te lizzen foar in écht parallelle oanpak. Jou dêrneist romte oan sinne-PV rûn bedriuweterreinen en boargje (rûnom Hallum, yn relaasje mei Bûtendyks) foldwaande ûntwikkelromte foar bedriuwen, enerzjy-ynfrastruktuer én wenningbou. Allinne sa kin Hallum har ûntwikkelje bliuwe as ekonomyske motor én leefbere mienskip.

As twadde: help ús om it proses rjochting fergunberens fan eigen opwek te fersnelle. Net omt wy it winsklik fine, mar omt it bittere needsaak wurden is. Foar ús bedriuwen, foar ús wurkgelegenheid en úteinlik foar de leefberens fan Hallum en regio.

Tige tank.

xxxx

Ut namme fan de ûndernimmers Doniawei yn Hallum

Smart Energy Hub Hallum

Voorzitter, leden van Provinciale Staten,

Dank voor uw bezoek aan Hallum op 28 augustus, als vervolg op uw eerdere bezoek in april 2024.

Hallum is geen gewone plek. Hier zijn vijf grote Friese familiebedrijven gevestigd, inmiddels in de vijfde generatie. Wij opereren internationaal in o.a. de Food & Agri-sector, bieden werk aan ruim 1.000 mensen direct en nog eens 3.000 indirect, en zijn diepgeworteld in onze mienskip.

Maar die economische en sociale kracht staat nu flink onder druk. Netcongestie beperkt onze mogelijkheden om te verduurzamen, te elektrificeren en te groeien om zo concurrerend te blijven. Vanuit die situatie denken bedrijven niet alleen na over een gedwongen vertrek; het gebeurt al daadwerkelijk. De Vries Transport heeft inmiddels tien vrachtwagens en 24 arbeidsplaatsen moeten verplaatsen naar Veghel. Nog eens zes elektrische vrachtwagens staan klaar om hier in Fryslân ingezet te worden, maar zonder snelle duidelijkheid over energievoorziening dreigen ook die naar Veghel te vertrekken. Daarmee verdwijnen opnieuw werkgelegenheid en investeringen uit onze regio.

Daarom werken wij sinds eind 2021 aan een oplossing: de Smart Energy Hub Hallum. Een concreet en uitvoerbaar plan waarmee zware elektrificatie mogelijk wordt, we kunnen verduurzamen en blijven groeien, waarmee energie ook beschikbaar kan komen voor het dorp en de omgeving. Het uiteindelijke doel is simpel: het behouden van de werkgelegenheid en leefbaarheid van onze regio.

Maar de conclusie is eveneens helder. Zonder lokale opwek van windenergie gaat het niet lukken. Dan krijgen we onvoldoende energie tegen een betaalbare prijs en komt de businesscase van de Energy Hub onder druk te staan.

De POVI zet op belangrijke punten stappen vooruit. Dat waarderen wij. Tegelijkertijd zien we ook knelpunten die de uitvoering juist kunnen vertragen of beperken.

En tijd hebben we niet meer. Voor windmolens die in 2030 moeten draaien, is uiterlijk 2027 duidelijkheid nodig over de vergunbaarheid. Ondertussen staat ruim 50 miljoen euro aan investeringen in de Smart Energy Hub stil. Elke maand vertraging vergroot het risico dat banen en investeringen elders terechtkomen.

Smart Energy Hub Hallum

Wij ondernemers nemen onze verantwoordelijkheid en investeren, wij passen ons aan om te overleven. Nu vragen wij van u dezelfde daadkracht en aanpassingsvermogen. Niet denken vanuit "het kan niet", maar vanuit "hoe kan het wel?". De Eemshaven-methode laat zien dat die mentaliteit resultaten oplevert. Of anders gezegd: "De put dempen voordat het kalf verdronken is".

Daarom doen wij twee concrete oproepen.

Ten eerste: creëer de benodigde ruimte in de POVI. Zorg dat de saneringsplicht geen vertragende factor wordt, bijvoorbeeld door Hallum te erkennen als energievraagcluster, een passende uitzonderingspositie te creëren of heldere spelregels vast te leggen voor een écht parallelle aanpak. Geef daarnaast ruimte aan zon-PV rond bedrijventerreinen en waarborg rondom Hallum (in relatie tot 'Bûtendyks') voldoende ontwikkelruimte voor bedrijven, energie-infrastructuur én woningbouw. Alleen zo kan Hallum zich blijven ontwikkelen als economische motor én leefbare mienskip.

Ten tweede: help ons het proces richting vergunbaarheid van eigen opwek te versnellen. Niet omdat wij het wenselijk vinden, maar omdat het bittere noodzaak is geworden. Voor onze bedrijven, voor onze werkgelegenheid en uiteindelijk voor de leefbaarheid van Hallum en de regio.

Dank u wel.

xxx

Namens ondernemers Doniaweg Hallum